

TEST HAZIRLAMA KILAVUZU

Durmuş Ali ÖZÇELİK

5. Baskı

Prof. Dr. Durmuş Ali ÖZÇELİK

TEST HAZIRLAMA KILAVUZU

ISBN 978-605-4282-86-9

Kitapta yer alan bölümlerin tüm sorumluluğu yazarına aittir.

© 2013, Pegem Akademi

Bu kitabın basım, yayın ve satış hakları

Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. Ltd. Şti'ye aittir.

Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı, mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik, kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz.

Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında

yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları

satın almamasını diliyoruz.

1. Baskı: Haziran 1989

5. Baskı: Mart 2013

Dizgi-Grafik Tasarım: Yakup Çiçek

Kapak Tasarımı: Gürsel Avcı

Baskı: Ayrıntı Matbaası

(Ankara-0312-394 55 90)

Yayıncı Sertifika No: 14749

Matbaa Sertifika No: 13987

İletişim

Karanfil 2 Sokak No: 45 Kızılay / ANKARA

Yayınevi: 0312 430 67 50 - 430 67 51

Yayınevi Belgeç: 0312 435 44 60

Dağıtım: 0312 434 54 24 - 434 54 08

Dağıtım Belgeç: 0312 431 37 38

Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60

E-ileti: pegem@pegem.net

Sayın Okurlar,

Yakından ve sıkı bir şekilde izlenemeyen bir süreç denetim altına alınmaz. Başka alanların birçoğunda şok aşık bir gerçek olarak kabul edilen ve bu yüzden tartışılmasına bile gerek görülmemeyen bu durum, eğitimcilerin gözünden kaçmış gibidir. Yüzyıllar boyunca eğitim ve özellikle onun bel kemiği demek olan öğretme-öğrenme süreci bir “kapalı kutu” olarak kalmış; bu sürecin işletilmesi ve denetiminden sorumlu olan eğitimci ve öğretmenler birer gözlemci olmaktan ileri gidememişlerdir. Bu dönemde, öğretme-öğrenme süreci gözlenmiş; ürün ne Olmupa onunla yetinilmişir. Böylesine denetim dışında kalmış olan öğretmeöğrenme sürecinden iyi ürün alınabildiğinde bu sonuç öğreticilerin “sanat” gücüne bağlanmış; iyi ürünler alınmadığında ise öğreticiler, herkesin iyi bir “sanatçı” olamayabileceği düşüncesiyle bağışlanmışlardır.

Genellikle seçkin bir yaratık görünümündeki insanın çok değerli yönlerinin ve özellikle onun bilişsel (zihinsel) gücünün, çoğu kez bilgi ve beceri eksikliği yüzünden elden çıkmasına engel olunamadığı görülmektedir. Bu durum, tüyler ürpertici bir savurganlık örneğidir. Hiçbir mimar bir yapının, hiçbir terzi bir elbisenin, hiçbir usta bir işin yapılmasını böylesine denetim dışı bırakmazken, bilebildiğimiz en değerli varlığımız olan insangücümüzü oluşturmakla görevli eğitimci ve öğretmenlerimizin böyle bir yaklaşımdan yararlanmamaları düşündürücüdür.

İnsanın, kimi yönleriyle kendisi için de titiz ve duyarlı davrandığı görülmektedir. Örneğin insan, kendi beden sağlığını, eğitimi gibi rastlantılara bırakmamakta; onu koruyabilmek için etkili izleme ve denetim mekanizmaları geliştirerek bu mekanizmalardan yararlanmaktadır. Ama aynı insan, kendi bedensel ve zihinsel güçlerini’ geliştirerek bu güçlerinden yararlanmak için aynı duyarlık ve titizliği göstermemektedir.

Bedensel sağlık ve esenlik dışındaki insan niteliklerinin de en iyi şekilde korunup geliştirilerek bireyin ve toplumun yararına işe koşulmasında etkisiz kalınmasının, kuşkusuz birçok nedeni olabilir. Bu nedenler arasında, özellikle zihinsel güçlerin gelişmesi için uzun süreli çaba gerekmede olmasından, yani bu alandaki ürünlerin çok geç ve güç oluşmasından, bu alandaki ürünleri belirleyici ve bu ürünlerin kalitesini artırıcı etkenlerin beklenen ölçüde güçlü olmamasından söz edilebilir. Ayrıca, bu tür güçlerin doğalarının ve gelişme evrelerinin iyi bilinmemekte olmasının da bunda rolü olabilir. Aksi halde, insanın kendi kendini kasıtlı olarak ihmal ettiğini düşünmek gerekir ki böyle bir düşüncüyü savunma imkanı yoktur.

İnsanın kendi güçlerini ve bunlar arasında da özellikle zihinsel olanları geliştirmesi sırasında geçmişte ona ayak bağı olan birçok etkenden söz edilebilir. Ancak bu etkenler artıly eski güçlerini yitirmişlerdir. Ayrıca, bugünkü toplumda, bütün yurttaşların zihinsel güçlerinin geliştirilmesi de bir zorunluluk halini almıştır. Çünkü, demokrasi idealine erişmek için başka bir yol yoktur . Bütün bu

nedenler , eğitimin de zaman geçmeden bir “mühendislik ” haline gelmesini, bö yle bir değişmeye onun da gelişkin teknolojiler arasında yerini almasını gerektirmektedir.

Değişik insan niteliklerini ve özellikle zihinsel güçleri geliştirmede yararlanılabilecek ileri teknolojiler ortaya koymak için gerekli bilgi birikimi sağlanmıştır. Yüzyllardır bir “kapalı kutu” olma özelliğini koruyan öğretim-öğrenme sürecinin kapağı aralanabilmiş; bu sürecin doğası, temel öğeleri ve işleyişi açıkça ortaya konabilmiştir. Artık, sadece girdi ve ürünlere bakarak, yani süreçte neler olup bittiğini bilmeden, eğitimin nasıl gerçekleştiğini inandırıcı bir biçimde açıklayacak “mitoloji”lere ve bu amaçla hizmet edecek insanüstü veya “sanat”sal güçlere başvurmaya gerek yoktur. Öğretim-öğrenme sürecinin belki de en karmaşık ve dolayısıyla anlaşılması en güç biçimi diyebileceğimiz okulda, yani grupla öğrenme bile etkili bir dış denetime açılabilmiştir. (Bakınız: İnsan Nitelikleri ve Okulda Öğrenme, yazar: Benjamin S. Bloom, çeviren: D. Ali Özçelik, Milli Eğitim Basımevi, Ankara: 1979; Eğitim Programları ve Öğretim: Genel Öğretim Yöntemi, yazar: D. Ali Özçelik, ÖSYM Eğitim Yayınları 8, Ankara: 1987.)

Bugünün eğitimci ve öğretmenlerine düşen iş açıktır: Daha fazla gecikmeden, öğretim işinin bir sanat değil, sanatsal yönleri de bulunabilen bir davranış mühendisliği olduğunu kabul etmek; öğretim-öğrenme sürecinin doğasını, temel öğelerini ve işleyişini öğrenerek bu süreci yakından ve sıkı bir biçimde izlemek; böyle bir denetimle ondan, beklenen tüm ürünleri eksiksiz olarak almak.

Bu kitap, eğitimci ve öğretmenlerimize yukarıda sözü edilen türden çabalarında yardımcı olmak amacıyla hazırlanmıştır. Bu kitapta, öğretim-öğrenme sürecini adım adım, yakından ve sıkı bir biçimde izleyerek onun üzerinde etkili bir denetim kurmada öğretmenlerimize yardımcı olabilecek güçlü izleme araçlarından söz edilmektedir. Onlara, böyle bir amaçla kullanılacak ölçme ve değerlendirme yaklaşımları sunulmakta; bu yaklaşımlarda kullanılacak ölçme araç ve yöntemleri hakkında ayrıntılı bilgi verilmektedir.

Bu kitapta sunulan ölçme ve değerlendirme yaklaşımları, çağdaş bir program geliştirme anlayışına göre hazırlanarak yine çağdaş bir okulda öğrenme kuramı uyarınca işletilmekte olan öğretim-öğrenme süreçlerinin izlenmesi sırasında ortaya çıkabilecek ihtiyaçları karşılayacak güçtedir. Bu kitapta sunulan yaklaşımların örneklerle somutlaştırılmaya çalışılmış olması da uygulayıcıların bunlardan yararlanmalarını kolaylaştıracaktır.

Bu kitabın, tüm eğitimcilerimiz, öğretmenlerimiz ve öğretmen adayı öğrencilerimize yardımcı olacağını umarım. Sağlık, mutluluk ve başarı dileklerimle.

Dr. Durmuş Ali Özçelik

KATKILAR

Bu kılavuzun hazırlanmasında birçok kişiden değerli yardımlar gördüm.

Kılavuzla ilgili tüm çalışmalar, yitirdiğimiz büyük değer, ÖSYM'nin kurucusu, değerli bilim adamı ve uygar insan Prof. Dr. Altan Günalp'in sağladığı etkileyici ve özendirici ortamda yapıldı. Kılavuzun son revizyonu, şimdiki ÖSYM Başkanı Dr. Fethi TOKER'in özendirici tutumu ile mümkün oldu.

Türkçe dersleri ile ilgili fikirlerin oluşması ve örneklerin hazırlanmasında, ustalığına büyük saygı duyduğum sayın Emin Özdemir, yitirdiğimiz büyük değer İsmail Ulçugür, sayın Rukiye Yanık, Osman Nuri Poyrazoğlu ve Süveyda Gümüşel yardımcı oldular.

Matematik dersleri ile ilgili fikirlerin oluşması ve örneklerin hazırlanmasında, yitirdiğimiz büyük değer Fahrettin Dağdelen, sayın İsmail Gümüşel ve Serap Aybar yardımcı oldular Fen bilimleri ile ilgili fikirlerin oluşması ve örneklerin hazırlanmasında, her birine büyük saygı duyduğum sayın Muazzez Yeter, Nilüfer Dural, Şükran Dağdelen, Nimet Çiloğlu, Prof. Dr. Kâmuran Çilenti, sayın Mustafa Ökten, Emine Kara, Fitnat Kaptan yardımcı oldular.

Sosyal bilimlerle ilgili fikirlerin oluşması ve örneklerin hazırlanmasında, Dr. Tefvik Oral, sayın Hüseyin Helvacı, Oya Akbaş, Ayşe Eronat yardımcı oldular.

Bütün konularda, ÖSYM Test Geliştirme ve Araştırma Biriminde üretilen örneklerden serbestçe yararlanıldı. Bu nedenle bu birimde görevli olanlardan burada adı ayrıca anılmayanların da katkıları oldu.

Sayın Erkan Fişenk ve Ayşe Tahmazoğlu çizimlerin yapılması ve sayfa düzenlemede yardımcı oldular. Dr. Tefvik Oral bütün kılavuzu inceleyerek değerli katkılarda bulundu.

Yitirdiğimiz büyük değer, tammiş olmakla büyük mutluluk duyduğum Abdurrahman Şeref Sanay'in fikirleri birçok noktada bu kılavuza zenginlik kazandırdı.

Bütün katkılar için içten teşekkürlerimi sunar; bir noktayı belirtmek isterim: Katkılar bu kılavuzu iyi bir kılavuz yapmak içindi. Kılavuzda görülebilecek bütün yetersizlikler hazırlayanın kendisine aittir.

Dr. Durmuş Ali ÖZÇELİK

Ankara, 1989

İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM

GİRİŞ	1
Hedefler Açısından Öğretim Programları	1
Okulda Öğretme-Öğrenme Süreci	3
Öğretme-Öğrenme Sürecinin Denetimi	4

2. BÖLÜM

TEST PLANI NASIL YAPILIR ?	7
Testin Amacı	7
Testin Kapsamı	8
Test Kapsamının Davranış Boyutu	9
1. Ünitelerdeki Öğrenme Eksikliklerini Belirleme Amacını Güden Testlerin Davranış Kapsamı	10
2. Dönem İçinde, Derslerin Hedefleri Doğrultusundaki Öğrenme Düzeylerini Belirleme Amacını Güden Testlerin Davranış Kapsamı	12
Test Kapsamının Konu Boyutu	12
1. Ünitelerdeki Öğrenme Eksikliklerini Belirleme Amacını Güden Testlerin Konu Kapsamı	12
2. Dönem İçinde, Derslerin Hedefleri Doğrultusundaki Öğrenme Düzeylerini Belirleme Amacını Güden Testlerin Konu Kapsamı	13
Test Kapsamının Konu ve Davranış Boyutları	13
1. Ünite Analizi Tablosunun Biçimi	13
2. Ders Belirtke Tablosunun Biçimi	15
Değişik Okul Dersleri İçin Hazırlanacak Testlerin Konu ve Davranış Kapsamları	17
1. Türkçe Dersleri ile İlgili Testlerin Kapsamları	17
2. Matematik Dersleri ile İlgili Testlerin Kapsamları	19
3. Fen Bilgisi, Fizik, Kimya, Biyoloji Dersleri ile İlgili Testlerin Kapsamları	21
4. Sosyal Bilgiler, Tarih, Coğrafya, Sosyoloji vb. Dersleri ile İlgili Testlerin Kapsamları	23
5. İngilizce, Almanca, Fransızca Dersleri ile İlgili Testlerin Kapsamları	25

3. BÖLÜM

TEST SORUSU NASIL YAZILIR ?	27
Kısa Cevaplı ve Seçmeli Sorular	28
Kısa Cevaplı Sorular	28
Seçmeli Sorular	30
1. Seçmeli Sorularda Kök	31
2. Seçmeli Sorularda Seçenekler	31
Kısa Cevaplı ve Seçmeli Soru Yazarken Yapılacak İşler	34
Kısa Cevaplı ve Seçmeli Soru Yazarken Göz Önünde Tutulacak Noktalar	38
Seçmeli Soru Yazarken Göz Önünde Tutulacak Başka Noktalar	39
Kısa Cevaplı ve Seçmeli Soruların Yazılması	42
Kısa Cevaplı Soruların Yazılması	42
1. Türkçe Dersleriyle İlgili Kısa Cevaplı Soruların Yazılması	43
2. Matematik Dersleriyle İlgili Kısa Cevaplı Soruların Yazılması	48
3. Fen Bilgisi, Fizik, Kimya, Biyoloji Dersleriyle İlgili Kısa Cevaplı Soruların Yazılması	53
4. Sosyal Bilgiler, Tarih, Coğrafya, Sosyoloji vb. Dersleriyle İlgili Kısa Cevaplı Soruların Yazılması	61
5. İngilizce, Almanca, Fransızca Dersleriyle İlgili Kısa Cevaplı Soruların Yazılması	68
Seçmeli Soruların Yazılması	74
1. Türkçe Dersleriyle İlgili Seçmeli Soruların Yazılması	75
2. Matematik Dersleriyle İlgili Seçmeli Soruların Yazılması	81
3. Fen Bilgisi, Fizik, Kimya, Biyoloji Dersleriyle İlgili Seçmeli Soruların Yazılması	84
4. Sosyal Bilgiler, Tarih, Coğrafya, Sosyoloji vb. Dersleriyle İlgili Seçmeli Soruların Yazılması	91
5. İngilizce, Almanca, Fransızca Dersleriyle İlgili Seçmeli Soruların Yazılması	100

4. BÖLÜM

TEST NASIL DÜZENLENİR ?	115
--------------------------------------	-----

5. BÖLÜM

TEST NASIL GELİŞTİRİLİR ?	121
Ölçme Aracı Olarak Bir Testin Özellikleri	121
Güvenirlik.....	123
Geçerlik.....	125
Kullanışlılık.....	128
Hazırlanan Bir Testin Geliştirilmesi	128
Testin Denenmesi	129
Test ve Madde Puanları Analizi	130
Test Puanları Analizi	130
Madde Puanları Analizi	132
1. Madde Güçlüğü.....	134
2. Ayırt Edicilik	135
3. Çeldiricilerin İşlerliği	137
Test Geliştirme	137
Geliştirilen Testin Teknik Özellikleri.....	141

6. BÖLÜM

DEVİMSSEL BECERİLERİN ÖLÇÜLMESİNDE NELERE DİKKAT ETMEK GEREKİR ?	143
---	-----

7. BÖLÜM

DUYUŞSAL ÖZELLİKLERİN ÖLÇÜLMESİNDE NELERE DİKKAT ETMEK GEREKİR ?	149
KAYNAKLAR	153
EKLER	155
1. Ünite Analizi ve Belirtke Tablosu Örnekleri	156
2. Bilişsel Alandaki Eğitim Hedeflerinin Aşamalı Sınıflaması	173
3. Ölçme İle İlgili Bazı İstatistikler	180
4. Üst ve Alt Gruplardaki Doğru Cevap Yüzdelere Göre İki Dizili Korelasyonlar.....	192

1. BÖLÜM

GİRİŞ

Okul bir öğretim ve öğrenme yeridir. Okulda öğrencilere yeni birtakım davranışlar öğretilir. Bu yolla öğrencilere bazı devimsel beceriler, bilişsel (zihinsel) güçler ve duyuşsal özellikler kazandırılır. Bir okulda öğrencilere kazandırılan bu beceri, güç ve özelliklere **okulun hedefleri** veya amaçları denir. Okulda öğrencilerden, kendilerine öğretilmeye çalışılan yeni davranışları öğrenerek, duruma göre bu davranışların oluşturduğu ya da belirlediği devimsel beceri, bilişsel güç ve duyuşsal özellikleri kazanmaları beklenir.

HEDEFLER AÇISINDAN ÖĞRETİM PROGRAMLARI

Okulda öğrencilere öğretilecek davranışlar ne olursa olsun, bu amaçla genellikle ders içi öğretim-öğrenme etkinliklerinden yararlanılır. Okul öğrenmelerinde çok büyük bir yer tutan bilişsel güçlerle ilgili davranışların hemen hemen tamamı bu yolla öğretilir.

Öğrencilere yeni birtakım davranışlar kazandırmada etkililik ve ekonomi sağlayabilmek için okullarda, önceden hazırlanarak geliştirilmiş öğretim programları uyarınca hareket edilir. Bu amaçla, bir okulda ne yapılacağını gösteren programlara **okul programları** denir. Örneğin, temel eğitimin ilk basamağını oluşturan ilkökul, ikinci basamağını oluşturan ortaokul ve bunun devamı olan lise ve lise dengi okullardan her biri için hazırlanmış plan okul programları vardır. Liseler ve lise dengi okullardaki her branş veya kol için ayrı bir okul programı vardır demek daha doğru olur.

Okul programlarının yapısı incelendiğinde, ilkin okulun hedeflerinin belirlendiği görülür. Okulun hedefleri belirlenirken, bu okulda öğrencilere kazandırılacak olan devimsel beceri, bilişsel güç ve duyuşsal özelliklerin neler olduğu ortaya

konmuştur. Bu belirleme sırasında ayrıca söz konusu devimsel beceri, bilişsel güç ve duyuşsal özellikler doğrultusunda ne derecede birer gelişme sağlanacağı da ortaya konmuştur.

Okul programında ikinci olarak, hedeflerin gerçekleştirilme biçimi ele alınmıştır. Okulun hedefleri olarak belirlenen devimsel beceri, bilişsel güç ve duyuşsal özelliklerden her birinin kazandırılmasında, hangi dersin ya da derslerin rol alacağı belirlenmiştir. Başka bir deyişle bu aşamada, okulun hedefleri, bu hedeflere hizmet edebilecek derslere görev olarak paylaşılmıştır. Bu paylaşırmada her hedefin, en etkili ve verimli bir biçimde gerçekleştirilebileceği derse veya derslere verilmesine çalışılmıştır. Okulun hedefleri bu şekilde derslere paylaşıldığında, derslerden her birinin, okulun hedeflerinden hangilerine erişilmesini sağlayacağı ortaya çıkmış olmaktadır. Bunlar, ilgili derslerin **özel hedeflerini** oluşturmaktadır.

Okul programları hazırlanırken üçüncü olarak, derslerin **öğretim programları** belirlenmiştir. Derslerden her birinin özel hedefleri önceki aşamada ortaya çıkmış olduğundan burada, derste bu özel hedeflere nasıl erişileceği üzerinde durulmuştur. Bu son amaçla, dersin özel hedeflerinden her birinin hangi davranışlardan oluştuğu ya da bu hedefleri belirleyen davranışların neler olduğu ortaya konmuştur.

Derslerin özel hedeflerini oluşturan ya da onları belirleyen davranışlar ortaya konduktan sonra bu davranışların en etkili ve ekonomik birer biçimde nasıl öğretilbileceği, bunları etkili ve ekonomik birer biçimde öğretme yolları düşünülmüştür. Ders öğretim programının hazırlanması sırasında bu son amaçla yapılan iş özetle şöyledir: Dersin özel hedeflerini oluşturan veya onları belirleyen davranışlar, aynı öğretme-öğrenme etkinliği içinde öğretilebilecek olanlar bir araya gelecek şekilde gruplanmıştır. Sonra, bu davranış gruplarından her biri için, bunların etkili ve ekonomik bir şekilde öğretilmesini sağlayacak bir öğretme-öğrenme etkinlikleri takımı bulunmuştur. Bu şekildeki öğretme-öğrenme etkinliği takımlarından her biri dersin bir **ünitesi** olarak alınmıştır. Öğretim programlarına bakıldığında, derslerdeki kimi ünitelerin bir konunun incelenmesi, kimi ünitelerin bir konunun incelenmesi ile birlikte bazı gözlem ve deneylerin de yapılması, kimi ünitelerin ise bir iş yapılarak ürünün ortaya konması biçiminde olduğu görülür. Derslerde bunlardan daha değişik ünitelere de rastlanabilir. Türkçe, matematik, sosyal bilgiler, tarih, coğrafya gibi derslerde daha çok ilk türden; fen bilgisi, fizik, kimya, biyoloji gibi derslerde daha çok ikinci türden; iş bilgisi, beden eğitimi, ağaç işleri, giyim gibi derslerde ise daha çok üçüncü türden üniteler bulunur.

Öğretim programının hazırlanması sırasında dersin üniteleri de belli olduktan sonra, bu ünitelerin her birinde öğretilecek olan davranışların öğrencilere hangi yollarla ve nasıl öğretilmesine çalışılacağı belirlenir. Bu amaçla, her bir üni-

tede nasıl bir öğretme-öğrenme düzeni hazırlanacağı, örneğin hangi kitap, deney aracı, gereç, kaynak kişi, film ve benzerinden yararlanılacağı; öğrencilerin nasıl hazırlıkla bu öğretme-öğrenme düzenine sokulacakları; onların, böyle bir öğretme-öğrenme düzeninin öğeleriyle uygun biçimlerde etkileşmeleri için nasıl yönlendirilecekleri, böyle bir etkileşime nasıl özendirilecekleri, etkileşim sırasında öğretilecek davranışlar ortaya çıktıkça bunların nasıl pekiştirileceği, ortaya çıkmayan davranışların da görülmesi ve pekiştirilerek öğrenilmelerinin sağlanması için neler yapılacağı, ortaya çıkabilecek istenmedik türden davranışların nasıl düzeltileneceği; sonuçta, öğrencilerden hangilerinin bu üniteye öğretilecek olan davranışlardan hangilerini öğrenmiş, hangilerini öğrenmemiş olduğunun nasıl ortaya konacağı ve bu sırada ortaya çıkacak öğrenme eksiklerinin hemen tamamlanması için neler yapılacağı ayrı ayrı ortaya konur. Dersin tüm üniteleri için bu işler yapıp tamamlanınca, ünitelerin öğretimi de belirlenmiş olur.

Dersin öğretim programı hazırlanırken son aşamada, yukarda sözü edilen biçimde ayrıntılarıyla birlikte belirlenen üniteler, öğretimde kolaylık ve ekonomi sağlayacak bir sıraya konur. Bu sırada, önce öğretilmesi olanaklı ve ötekilerin öğrenilmesine hazırlayıcı olan üniteler ilk sıralara, sonra öğretilmesi olanaklı ya da daha kolay olan üniteler ise son sıralara yerleştirilir. Bir dersteki ünitelerin sıraları da bu şekilde belirlendikten sonra, dersin öğretim programı hazırlanmış demektir. (Ders öğretim programının ayrıntıları için, Ertürk, 1972; Özçelik, 1987'ye bakınız.)

Yukarda öğretim programları üzerinde dururken var olandan çok "olması gereken"den söz etmiş olduğumuz açıktır. Bugünkü öğretim programlarımızın bu ilkelerle uyumlu olmadığı bir gerçektir. Çağdaş program geliştirme anlayışı ülkemizde de yaygınlaşarak ürün vermeye başlayınca bizdeki öğretim programları da bu ilkelerle uyumlu hale getirilecektir. İşler ve işe yarar öğretim programları elde etmek için şimdilik bundan başka bir yol yoktur.

OKULDA ÖĞRETME-ÖĞRENME SÜRECİ

Bir dersle ilgili öğretim programının uygulamaya aktarılmış biçimi incelendiğinde bunun, birbirini izleyen belli halkalardan oluştuğu görülür. Dersin her ünitesi, sürecin böyle bir halkasıdır. Öğrenciler, dersin her ünitesine, önceden bazı beceri, güç ve özellikleri kazanmış olarak başlarlar. Üniteye onlar, önce öğrendikleri beceri, güç ve özellikleri de kullanarak yeni birtakım davranışlar öğreneceklerdir. Böyle bir hazırlıkla üniteye giren öğrenciler için, onlara yeni birtakım davranışlar kazandıracak bir çevre, bir öğretme-öğrenme durumu hazırlanmıştır. Öğrenciler, hazırlıklarının verdiği güç ve öğretmenlerinin sağladığı yönlendirmeler yardımı ile, onlar için hazırlanmış olan öğretme-öğrenme durumunun kitap,